IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Senioralnej**
(nr 5)
z dnia 13 lutego 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej (nr 5)

13 lutego 2020 r.

Komisja Polityki Senioralnej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Lidii Burzyńskiej (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, oraz poseł **Joanny Borowiak (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce za 2018 r. (druk nr 66);

– powołanie stałego doradcy Komisji;

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Stanisław Drzażdżewski** radca generalny w Ministerstwie Edukacji Narodowej, **Mariusz Cichomski** dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Małgorzata Michalska** naczelnik w Departamencie Zdrowia Publicznego i Rodziny Ministerstwa Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Wernik** dyrektor Departamentu Strategii i Działań Systemowych w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta, **Robert Kumor** dyrektor Biura Prewencji w Komendzie Głównej Policji wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Żyra** zastępca dyrektora w Departamencie Badań Społecznych Głównego Urzędu Statystycznego, **Paweł Adamowicz** doradca ekonomiczny w Najwyższej Izby Kontroli, **Elżbieta Ostrowska** przewodnicząca Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, **Mariusz Pasek** zastępca dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, **Anna Kokocińska** główny specjalista w sekretariacie Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Bolesław Meluch** wiceprezes Krajowego Instytutu Gospodarki Senioralnej wraz ze współpracownikami, **dr Anna Jakrzewska-Sawińska** wiceprezes Wielkopolskiego Stowarzyszenia Wolontariuszy Opieki Paliatywnej „Hospicjum Domowe", **Łukasz Salwarowski** prezes Stowarzyszenia MANKO, redaktor naczelny „Głosu Seniora" wraz ze współpracownikami, **Kordian Kulaszewicz** prezes Fundacji Adaptacja oraz **prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis**, **dr Alicja Kaczorowska** i **dr n. med. Rafał Sapuła** – stali doradcy Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Brygida Śliwka** i **Małgorzata Adamczuk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Witam serdecznie państwa. Otwieram 5. posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej.

Stwierdzam kworum.

Wśród gości na dzisiejszym posiedzeniu Komisji jest pan Stanisław Szwed, sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Witam, panie ministrze. Witam bardzo serdecznie panią Lidię Ułanowską, dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej w MRPiPS, witam również pana Stanisława Drzażdżewskiego, radcę generalnego w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Wśród nas jest pan Wojciech Dobrowolski, naczelnik Wydziału w Departamencie Sportu dla Wszystkich w Ministerstwie Sportu i Turystyki. Witam panią Małgorzatę Michalską, naczelnik Wydziału Zdrowia w Departamencie Zdrowia Publicznego i Rodziny Ministerstwa Zdrowia, witam panią Aleksandrę Kalkowską, głównego specjalistę w tymże departamencie, witam pana Cezarego Maliszewskiego, głównego specjalistę w Departamencie Doskonalenia Regulacji Gospodarczych Ministerstwa Rozwoju.

Są pani Anna Kokocińska główny specjalista w sekretariacie Krajowej Rady Ruchu Drogowego, pan Mariusz Cichomski, dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, inspektor Robert Kumor, dyrektor Biura Prewencji w Komendzie Głównej Policji, młodszy inspektor Wanda Mende, naczelnik Wydziału Profilaktyki Społecznej w KG Policji, pani Małgorzata Żyra zastępca dyrektora w Departamencie Badań Społecznych Głównego Urzędu Statystycznego, pani Agnieszka Wernik, dyrektor w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta, pani Anna Olszewska, dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, pani Anna Pytel, inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, pan Mariusz Pasek, zastępca dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis, dr Alicja Kaczorowska i dr n. med. Rafał Sapuła stali doradcy Komisji, pan Jerzy Płókarz ze Sztabu Ratownictwa Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej.

Wśród nas jest również pan Bolesław Meluch, wiceprezes Krajowego Instytutu Gospodarki Senioralnej, pan Paweł Radomski i pani Monika Michalska również z KIGS, pan Łukasz Salwarowski, prezes Stowarzyszenia MANKO, „Głos Seniora”, pani Elżbieta Wiśniewska, wiceprzewodnicząca Warszawskiej Rady Seniorów, pan Wojciech Kożuchowski z Rady Seniorów dzielnicy Ursus, pani Iwona Kałaska i pani Bożena Rosiak z Bemowskiej Rady Seniorów, dr Anna Jakrzewska-Sawińska, wiceprezes Wielkopolskiego Stowarzyszenia Wolontariuszy Opieki Paliatywnej „Hospicjum Domowe”, pan Kordian Kulaszewicz, prezes Fundacji Adaptacja, jak również pani Elżbieta Ostrowska, przewodnicząca Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Witam bardzo serdecznie wszystkich państwa na 5. posiedzeniu Komisji.

Wszyscy państwo otrzymali zawiadomienia o posiedzeniu. Czy są zatem zapytania w związku z porządkiem dziennym? Nie słyszę.

Stwierdzam przyjęcie porządku dziennego oraz protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Proszę pana ministra Stanisława Szweda, sekretarza stanu w MRPiPS, o przedstawienie Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce za rok 2018, zawartej w druku nr 66. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dziękuję bardzo. Mamy dosyć obszerny materiał, jak co roku przedstawiamy informację o sytuacji osób starszych, tym razem jest to informacja za 2018 rok. Trochę późno, ale tyle trwa cały cykl powstawania tego dokumentu. Jest on oczywiście także pokłosiem informacji, które spływają do nas z poszczególnych województw. Są w nim informacje z poziomu naszego ministerstwa, jak również z poziomu regionalnego.

Zastosowaliśmy po raz pierwszy w informacji zestaw tabel pomocniczych, dzięki czemu będzie można bardziej przejrzyście zobaczyć nasze działania. Mniej skupialiśmy się na tych programach, które funkcjonują na co dzień w naszym kraju, o których często mówimy przy okazji debat sejmowych, czy w pytaniach bieżących. Pytają państwo o program Senior+, program ASOS (Aktywność Społeczna Osób Starszych), czy jak w ostatnich tygodniach, o 13. emeryturę, waloryzację emerytur. Te tematy są na stałe w debacie publicznej.

Przedstawiany dokument ma charakter bardziej informacyjny, żebyśmy mogli wyciągać z niego również wnioski na przyszłość, ewentualnie proponować zmiany. Zawiera on też syntetycznie ujęte materiały z poszczególnych województw, za co dziękuję wszystkim uczestniczącym w tym dziele. Ich przedstawiciele są dzisiaj razem z nami i uczestniczą w posiedzeniu Komisji. Żeby opracować taki dokument, trzeba mieć tych materiałów dosyć dużo. Dziękuję także mojemu Departamentowi Polityki Senioralnej, który to wszystko spina.

Tak jak powiedziałem, informacja przedstawia stan z 2018 r. Coroczne jej przedstawianie wynika z przepisów ustawy o osobach starszych. Materiał jest państwu dostępny,

pokrótce więc przedstawię go chronologicznie w kilku punktach, zgodnie z porządkiem informacji.

Rozpocznę od ogólnej sytuacji demograficznej. W końcu 2018 r. liczba ludności Polski wynosiła 38,4 mln, w tym prawie 25%, czyli ponad 9,5 mln stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej. Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na stałe pogłębianie się procesu starzenia się społeczeństwa i szacuje się, że pomimo przewidywanego spadku liczby ludności o 4,5 mln do 2050 r., spodziewany jest systematyczny wzrost liczby osób starszych, czyli w wieku 60 lat i więcej.

W związku z tym jednym z priorytetów naszego rządu jest monitorowanie aktualnej sytuacji seniorów, ale także dostosowanie podejmowanych działań do rosnących, zmieniających się potrzeb i oczekiwań osób starszych w zakresie nie tylko naszego ministerstwa, ale całego rządu. Jeśli bowiem mówimy o osobach starszych, to również dla innych ministerstw jest to ważna sprawa.

Sytuacja ekonomiczna. W 2018 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzany na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyłącznie z osobami starszymi wyniósł 1970 zł i był o ponad 15% wyższy niż w gospodarstwach, w których skład wchodziły osoby młodsze. W porównaniu do 2017 r. nastąpił wzrost dochodów na jedną osobę w gospodarstwach domowych o 4,3%. Jeśli chodzi o gospodarstwa domowe wyłącznie z osobami w wieku 60 lat i więcej, utrzymywały się one przede wszystkim z emerytur lub rent, które stanowiły prawie 78% ich dochodu. Z kolei przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyłącznie z osobami starszymi wyniosły 1500 zł i były prawie o 25% wyższe niż w gospodarstwach, w których skład wchodziły wyłącznie osoby młodsze. W porównaniu do 2017 r. nastąpił spadek wydatków na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyłącznie z osobami starszymi.

Dane o sytuacji mieszkaniowej. W 2018 r. gospodarstwa domowe składające się wyłącznie z osób starszych zamieszkiwały przeważnie najczęściej budynki wielorodzinne (ponad 62%), przeciętna powierzchnia użytkowa na jedno gospodarstwo domowe osób starszych – prawie 68 m^2. Ogółem w gospodarstwach osób starszych były to mieszkania o ok. 11 m^2 mniejsze od mieszkań zamieszkiwanych w gospodarstwach przez osoby młodsze.

Ogólne dane: w większości gospodarstw osób starszych były wodociąg, łazienka, ciepła woda, gaz z sieci, z centralnego ogrzewania korzystało ponad 86% osób.

Jeśli chodzi o kwestie związane z pomocą społeczną, systematycznie wzrasta liczba świadczonych usług opiekuńczych. Oczywiście duży udział w tym mają programy, które kierujemy do osób starszych. Warto powiedzieć, że zdecydowanie wzrastają świadczenia przeznaczone na ten cel, np. w 2018 r. na świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych wydano 1350 tys. zł, a kwota świadczeń wyniosła prawie 27 mln zł. Takie usługi zaoferowano ponad 106 tys. osób. Kwota świadczeń – prawie 590 mln zł. Jeśli chodzi o specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, skorzystało z nich prawie 15 tys. osób, a kwota świadczeń wyniosła ponad 118 mln zł.

Na koniec grudnia 2018 r. na terenie kraju funkcjonowało:

– 809 środowiskowych domów samopomocy, zapewniających łącznie ponad 30 tys. miejsc, z których skorzystało ponad 33 tys. osób;

– 29 rodzinnych domów pomocy, z których skorzystały 173 osoby;

– 935 mieszkań chronionych na 3,5 tys. miejsc, z których skorzystała prawie taka sama liczba osób;

– 791 ponadgminnych domów pomocy społecznej, zapewniających prawie 80 tys. miejsc, z tej formy pomocy skorzystało ponad 78 tys. osób;

– 34 gminne domy pomocy społecznej, w których liczba mieszkańców wynosiła 1400 na ogólną liczbę 1484;

– 397 placówek zapewniających całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, osobami w stanie przedalkoholowym lub osobami w podeszłym wieku.

W tym materiale znajduje się też informacja o sytuacji na rynku pracy. W 2018 r. osoby aktywne zawodowo w wieku 60 lat i więcej stanowiły 7,5% ogółu aktywnych zawodowo. Wśród aktywnych osób przeważali mężczyźni, współczynnik ich aktywności był na poziomie prawie 15%. 2018 rok był kolejnym rokiem, w którym zmniejszyła się liczba

zarejestrowanych bezrobotnych w urzędach pracy. W końcu 2018 r. liczba bezrobotnych powyżej 50. roku życia zmniejszyła się o 12%.

Jeśli chodzi o stan zdrowia, mamy informację z Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC). Prawie 26% osób starszych mieszkających w Polsce oceniło w 2018 r. swój stan zdrowia jako dobry lub bardzo dobry, przy czym częściej określali tak swoje zdrowie mężczyźni niż kobiety. Z kolei 27% uznało, że ich zdrowie jest bardzo, bardzo złe.

Z danych, które otrzymaliśmy z Naczelnej Izby Lekarskiej, dotyczących kadr medycznych, szczególnie w zakresie geriatrii, systematycznie rośnie liczba lekarzy specjalistów w tej dziedzinie. Według danych na 31 grudnia 2016 r. było 380 specjalistów wykonujących zawód geriatry, a do 31 grudnia 2018 r. ta liczba wzrosła do 436 osób. Na 31 grudnia w Polsce było zatrudnionych 232 200 pielęgniarek. Dla zabezpieczenia wysokiej jakości świadczeń opieki zdrowotnej szczególne znaczenie ma nie tylko liczba pielęgniarek zatrudnionych w systemie opieki zdrowotnej, lecz także posiadane przez nie kwalifikacje zawodowe. Z danych przekazanych przez Ministerstwo Zdrowia wynika, że ponad 143 tys. pielęgniarek podniosło swoje kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w różnych formach kształcenia podyplomowego.

Jeśli chodzi o rady seniorów, o których dane otrzymaliśmy z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w kraju funkcjonowało 338 gminnych rad seniorów, powołanych zgodnie z ustawą, istniało 660 uniwersytetów trzeciego wieku, które działały na terenie wszystkich województw. Najwięcej, bo 80 jednostek, znajdowało się na terenie woj. mazowieckiego. Spośród UTW, które wzięły udział w badaniu statystycznym, 575 jednostek miało w ofercie edukacyjnej wykłady i seminaria, nieco mniej, tj. 526, proponowało słuchaczom zajęcia regularne, wśród których dominowały zajęcia sportowe i ruchowe, kursy językowe, zajęcia artystyczne. Blisko 70% UTW oferowało słuchaczom zajęcia komputerowe. W skali kraju średnia frekwencja udziału słuchaczy w zajęciach regularnych wyniosła ponad 63%. Z danych GUS wynika również, że aktywny udział osób starszych odnotowano także w instytucjach lub kołach zainteresowań, klubach i sekcjach kultury ministerstwa kultury. Osoby starsze korzystały także z innych form. Ważną rolę odgrywał program Senior+, jak również program ASOS.

Jeśli chodzi o osoby niepełnosprawne, według spisu ludności w 2011 r. wśród ogółu ludności polskiej prawie 4,7 mln osób określiło swój stan zdrowia jako niezadowalający, tj. stwierdziło problemy zdrowotne długotrwale ograniczające możliwość wykonywania codziennych czynności. Wśród tej zbiorowości ponad 2,5 mln osób to ludzie starsi. Większość osób starszych niepełnosprawnych dysponowała prawnym potwierdzeniem swojej niepełnosprawności, wśród nich najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 60–64 lata oraz w wieku 80 lat i więcej. Starsze osoby niepełnosprawne częściej mieszkają w miastach niż na wsi, jak również częściej mają orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność. Ze względu na przewagę liczebną kobiet w całej populacji osób w wieku 60 lat i więcej, także wśród niepełnosprawnych osób starszych było więcej kobiet, stanowiły one 60%.

To tyle krótkiej informacji dotyczącej całego materiału. Jak już powiedziałem, dane były zbierane na poziomie centralnym w poszczególnych ministerstwach, jak i na poziomie regionalnym. Jeśli będą pytania, postaramy się odpowiedzieć. Nie skupiałem się na tych działaniach, o których mówiłem wcześniej, czyli na programach. Warto jeszcze wspomnieć o ostatnim programie, który nie jest ujęty w informacji, bo zaczął funkcjonować 1 października 2018 r. Chodzi o wsparcie 500 zł dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W tej grupie są też oczywiście osoby starsze.

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze, za informację o działalności pana ministerstwa dotyczącej seniorów, ale również o logicznych powiązaniach różnych ministerstw, które mają za zadanie pomóc tej zacnej grupie społeczeństwa, którą był pan łaskaw przedstawić, a której, jak wynika z danych statystycznych, będzie coraz więcej. To zaopiekowanie się państwa jest widoczne chociażby przez pryzmat przyjęcia w 2018 r. długotermino-

wego programu „Bezpieczeństwo – Aktywność – Solidarność 2030 r.”. Nie są to skokowe działania, tylko wieloletnie. Solidarność międzypokoleniowa jest bardzo istotną rzeczą. Zadowalające dla mnie są dane, że systematycznie wzrasta liczba świadczonych usług opiekuńczych, czyli że jest dostrzegana ta potrzeba. Powiem więcej, nie tylko dostrzegana, lecz także realizowana. Optymistyczne jest również, że coraz więcej seniorów ma możliwość skorzystać z kultury dzięki uruchomieniu tych wszystkich programów, mówiąc ogólnie, nie zamyka się w domach, tylko wychodzi, aby spotkać się np. w klubie seniora, czyli realizowane są te wszystkie programy.

Proszę państwa, otwieram dyskusję na temat informacji o sytuacji seniorów w Polsce na 2018 rok. Bardzo proszę, aby osoby zabierające głos przedstawiały się, podając również instytucję, którą reprezentują. Proszę, panie pośle.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Dziękuję bardzo. Poseł Rutnicki, instytucja Sejmu Najjaśniejszej Rzeczpospolitej.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję za tak wnikliwe i dokładne przedstawienie się.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu.

Rzeczywiście jest wiele informacji. Ale czy ewentualnie są analizy dotyczące badanego roku, szczególnie jeżeli chodzi o sytuację związaną ze wzrostem cen energii i cen żywności? Podwyżki są bardzo zauważalne, np. wzrost cen żywności jest jednym z najwyższych w krajach Unii Europejskiej. Wzrosły też ceny energii. Bardzo niepokojący jest wzrost skrajnego ubóstwa: od 2017 r. do 2018 r. wyniósł blisko 20%.

Chciałbym się zapytać przedstawicieli ministerstwa, czy są analizy, jak w tej chwili wygląda portfel seniora, jeśli idzie o realne zakupy. Wzrost cen artykułów spożywczych jest bardzo duży w stosunku do niezbyt wysokich emerytur. Czy robiliście analizy siły nabywczej, szczególnie jeśli idzie o podstawowe artykuły? Za droższym prądem idzie także wzrost czynszu. Jak to konkretnie wygląda? Seniorzy przychodzą do biur poselskich, rozmawiamy z nimi na ten temat. Biorąc nawet pod uwagę to dodatkowe świadczenie emerytalne, bo nie jest to 13. emerytura, tylko minimalna emerytura, i wszystkie kolejne elementy, trzeba powiedzieć, że możliwość spokojnego egzystowania jest zagrożona. Czy macie badania, jak te zmiany cen żywności, energii, czynszów wpływają na sytuację seniorów? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie ministrze, może zrobimy w ten sposób, że będzie pan udzielał odpowiedzi po każdych trzech pytaniach.

Bardzo proszę panią poseł Annę Cicholską.

Poseł Anna Ewa Cicholska (PiS):

Dziękuję. Szanowny panie ministrze, pani przewodnicząca, szanowni państwo, mam trochę odmienne spostrzeżenia z mojego okręgu. Z mojego okręgu przychodzą do mojego biura seniorzy bardzo zadowoleni, szczęśliwi, że robimy tyle programów skierowanych właśnie do tej grupy społecznej. W moim okręgu jak grzyby po deszczu wyrastają domy seniora, kluby seniora, gdzie starsze osoby mogą się spotykać, wymieniać poglądy, spostrzeżenia, a przede wszystkim realizować swoje marzenia na etapie pięknej, pogodnej jesieni swojego życia. Są zadowoleni też z 13. emerytury. Raczej nie zdarza mi się, żeby do mojego biura wpływały informacje, że wzrasta skrajne ubóstwo wśród tej grupy. Dziękuję za te programy.

Uważam, że powinniśmy skierować taki integrujący program, żeby seniorzy mogli się spotykać z młodzieżą, z dziećmi, bo jest to nieodzowny element współpracy. Wtedy zarówno jedna, jak i druga grupa, będą się mogły lepiej rozwijać. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo pani poseł Cicholskiej.

Czy ktoś z państwa posłów? Bardzo proszę, pan poseł Robert Obaz.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, raport, który otrzymaliśmy, jest bardzo obszerny i niesie ze sobą mnóstwo danych statystycznych. Oczywiście można w nim znaleźć pozytywy, ale są też rzeczy, które bardzo zastanawiają. Moja przedmówczyni mówiła o klubach seniora powstających jak grzyby po deszczu. Z raportu za 2018 r. wynika, że tak naprawdę wszystkie programy realizują samorządy. Mało który program, jak np. 500+ i 13. emerytura, jest projektem rządowym, większość jest przerzucona na samorządy. To samorządy aplikują do rządu o pieniądze i one są realizatorami tych projektów.

Jeśli chodzi o funkcjonowanie UTW, z raportu wynika, że one działają za własne pieniądze, a budżet niektórych wynosi 100 zł. Najmniejszy budżet, wykazany w raporcie, to właśnie 100 zł. Wielki szacunek dla seniorów, którzy sami to organizują, bo myślę, że 100 zł to nie jest zasługa rządu, który dał 100 zł na funkcjonowanie uniwersytetu trzeciego wieku.

W raporcie nie ma też – ale może to ja nie znalazłem – żadnej informacji dotyczącej oddziałów geriatrycznych, w tym dostępnych łóżek dla osób starszych. W raporcie NIK, który omawialiśmy ostatnio, czytaliśmy, że problem jest poważny: można przyjąć, że obecnie jest niewiele ponad 800 łóżek geriatrycznych. Nawet uwzględniając, że ich liczba się zwiększa, to nadal nie zaspokaja to potrzeb.

W 2014 r. było 321 lekarzy geriatrów, w trakcie szkolenia 115. Dzisiaj w raporcie czytam, że jest ich ok. 440, więc ta liczba zupełnie się nie zwiększa. Jaki jest tego powód? Czy lekarze, którzy się wyszkolili, nie pozostają w zawodzie, czy nie szkolimy kolejnych? Minęło 6 lat. Ilu dzisiaj kształci się geriatrów, którzy będą się zajmowali osobami starszymi? Na razie tyle. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Zgodnie z ustaleniami: padły trzy pytania, teraz odniesie się do niech pan minister.

Sekretarz stanu w MRPiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję bardzo. Oczywiście mamy zebrane dane statystyczne. Rozpocznę od odpowiedzi na ostatnie pana pytanie. Programy, które realizujemy wspólnie z samorządami, jak np. program Senior+, są ukierunkowane do samorządów na tworzenie klubów dziennego pobytu czy dziennych domów Seniora+ przez samorządy, a my je współfinansujemy. Drugim komponentem tego programu jest na przykład to, że przekazujemy później środki na funkcjonowanie tych domów, na czym też zależało samorządom. Otrzymują więc od nas pieniądze nie tylko na tworzenie domów czy klubów seniora, ale również na ich działalność. Nie jest tak, że tu się aktywnie włączają tylko samorządy, bo ministerstwo przekazuje też środki w ramach programu. Oczywiście po stronie samorządów jest zgłoszenie się do programu, bo inaczej nie można by było z niego skorzystać.

Informacja o geriatrach znajduje się w materiale, jest ona dosyć obszerna. Dane – otrzymywaliśmy je z MZ – pokazują, że wzrasta liczba lekarzy. Oczywiście mogą się zdarzyć miejsca w kraju, gdzie lekarzy geriatrów jest jeszcze za mało, ale to jest proces. Zmiany, których dokonywaliśmy w obszarze specjalizacji, podnoszenia kwalifikacji, idą w tym kierunku, aby lekarzy nam nie ubywało, tylko przybywało, szczególnie w deficytowych specjalizacjach.

Jeśli chodzi o kwestię związaną ze wzrostem ubóstwa czy tezą, o której mówił pan poseł, nie mamy w materiale bezpośredniej informacji na temat wzrostu cen. Posługujemy się wskaźnikami inflacji, później danymi, które obowiązują. Ale warto też podkreślić działania, które podejmowaliśmy w ostatnich latach. W czym jest problem? Problem polega na tym, że jeżeli wzrastają ceny, to one dotykają najczęściej tych, którzy mają najniższe dochody. Zmiany, które wprowadzaliśmy, np. waloryzacja kwotowo-procentowa, czy w 2016 r. wprowadzenie jednorazowego dodatku dla emerytów, czy teraz to dodatkowe świadczenie na poziomie minimalnej emerytury, tzw. 13. emerytura, mają na celu właśnie pomagać w takich sytuacjach. Waloryzacja kwotowo-procentowa spowodowała, że osoby o niższych świadczeniach, mają wyższą waloryzację. Na przykład

w tym roku określiliśmy minimalną wysokość waloryzacji na poziomie 70 zł. Gdybyśmy tego wariantu nie zastosowali, to minimalna emerytura wzrosłaby o 32 zł.

Jeśli chodzi o wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, to one zdecydowanie spadają, co znaczy, że mniej osób musi z niej skorzystać. Stąd mimo że podnieśliśmy w 2018 r. kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z pomocy społecznej, skala wsparcia również dla osób starszych jest mniejsza niż w poprzednich latach. Poprawiają się warunki życia, stąd mniejsza jest potrzeba korzystania ze wsparcia.

Ważną informacją jest też wzrost tzw. dochodu rozporządzalnego, co znaczy, że mamy wyższe zarobki i pozostaje nam więcej środków do własnej dyspozycji. To wynika także z ogólnego wzrostu wynagrodzeń w Polsce, ale również tych świadczeń, o których dzisiaj rozmawiamy.

Zebrane w informacji materiały pokazują wszystkie działania, które podejmujemy. Oczywiście gdybyśmy chcieli je opisać szczegółowo, materiał musiałby liczyć ponad tysiąc stron, a już i tak jest dosyć obszerny.

Za godzinę w Sejmie odbędzie się debata dotycząca wzrostu cen. Jestem upoważniony przez panią minister do reprezentowania stanowiska rządu i tam będziemy mówić szczegółowo o bieżącej sytuacji wzrostu cen i działaniach, które w tym zakresie podejmujemy.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Proszę, pan poseł Rafał Adamczyk.

Poseł Rafał Adamczyk (Lewica):

Pani przewodnicząca…

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Proszę pozwolić, że teraz pan poseł Adamczyk zada pytanie, a pani w dalszej kolejności.

Poseł Rafał Adamczyk (Lewica):

Szanowni państwo, cieszę się, że w okręgu pani poseł jest taka fantastyczna pogoda angielska, że rosną te obiekty dla seniorów, to jest pozytywny aspekt. Ale chciałbym zapytać o jedną informację, która się znalazła w otrzymanym dziś materiale. Pozwolę sobie zacytować: „przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyłącznie z osobami starszymi w wieku 60 lat i więcej wyniosły 1501 zł i były prawie o 25% wyższe niż w gospodarstwach, w których skład wchodziły wyłącznie osoby młodsze”. To jest oczywiście w punkcie „Sytuacja ekonomiczna”.

Mam pytanie. Czy MRPiPS ma informację, ilu emerytów i rencistów w tym przedziale wiekowym pobiera świadczenia poniżej tej kwoty? Jeżeli to jest 1501 zł, to bardziej zasadne byłoby może zastanowienie się, żeby te środki były wystarczające dla emerytów i rencistów. Proponowana emerytura 1600 zł pozwoliłaby nawet na oszczędności, bo beneficjentom pozostawałoby 99 zł na miesiąc. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

O głos poprosił jeszcze pan poseł Jan Rutnicki.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Dziękuję bardzo. Pan minister i pani poseł już o tym mówili. Bardzo się cieszę, że rząd PiS jednak nie neguje wszystkiego, co zostało zrealizowane przez rząd PO, myślę o programie Senior-WIGOR, który teraz kontynuują państwo jako Senior+. To jest naprawdę dobry projekt, gdyż wiele tych domów, także u mnie w terenie, jest otwartych i świetnie funkcjonuje. Widać, że Senior-WIGOR i Senior+ bardzo dobrze się wpisały w potrzeby osób starszych. Jednak seniorzy, którzy tam przyjeżdżają, są coraz starsi. Dom dziennego pobytu oczywiście będzie nadal potrzebny, ale czy ministerstwo myśli o tym, aby stworzyć coś jakby piętro wyżej? Byłby to dalej dom dziennego pobytu, tyle że dla osób, które mają coraz większe dysfunkcje. One spokojnie mogą funkcjonować jeszcze w swoim środowisku, ale nierzadko muszą już być pod opieką swoich dorosłych dzieci, które pracują. Mogłyby one dowieźć swojego rodzica do takiego domu na godzinę 8:00 i odebrać

z placówki o 16:00 czy 17:00, a potem ona może spokojnie funkcjonować w domu, ale już pod opieką dzieci.

Czy państwo myślą o tym, żeby ten program rozwijać w taki sposób, żeby rozbudowywać go o pewne komponenty, szczególnie dla osób z coraz większymi dysfunkcjami ruchowymi czy umysłowymi? W pomieszczeniach Senior+ czy Senior-WIGOR oczywiście jest mała sala do rehabilitacji, jest miejsce, gdzie można wspólnie wykonywać różne zajęcia, ale być może będzie potrzebne miejsce, gdzie osoba starsza będzie mogła się położyć, będzie rehabilitowana. Nie wiem, czy akurat w tej samej przestrzeni. Myślę, że taki dodatkowy komponent byłby potrzebny. Moje pytanie do ministerstwa: Czy myślicie o takim projekcie?

W moich rodzinnych Pniewach jest już zrealizowany bardzo ciekawy projekt przy udziale urzędu marszałkowskiego i unijnych pieniędzy. Jest tam miejsce dziennego pobytu dla osób starszych, które wychodzą ze szpitala i potrzebują jeszcze wsparcia. Rodzina może pójść do pracy, ta osoba jest pod opieką placówki, ma łóżko, ma lekarza, rehabilitanta, a w późniejszych godzinach rodzina odbiera ją i wracają do domu, do swojego środowiska, co jest bardzo ważne.

Oczywiście bardzo się cieszymy, że żyjemy coraz dłużej, ale też będziemy coraz bardziej potrzebować pomocy. Myślę, że to jest kierunek, nad którym ministerstwo powinno się pochylić. Pytanie: czy się pochyla, czy ewentualnie możemy się spodziewać takiego dodatkowego programu, bo potrzeby są coraz większe? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi.

Proszę o zabranie głosu pana posła Władysława Kurowskiego.

Poseł Władysław Kurowski (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, seniorzy to taka grupa mało roszczeniowa, coraz liczniejsza i ważna społecznie. Państwo robi bardzo wiele i ja osobiście dziękuję za to wsparcie. Powiem może o przykładzie z terenu mojej Małopolski. Uważam, że wsparcie państwa jest bardzo potrzebne, ale koniecznym warunkiem, aby było ono dobrze wykorzystywane i żeby seniorzy odczuwali je, jest współdziałanie z samorządami. Jeżeli chodzi o Małopolskę, to na pewno w moim powiecie myślenickim jest taka współpraca; samorządowcy również dostrzegają potrzebę wspierania tej ważnej społecznie grupy i to się dzieje.

Nie dalej jak miesiąc temu w Myślenicach został otwarty Dom dzienny seniora o powierzchni ponad 300 m^2. Zapisało się do niego kilkadziesiąt osób, cieszą się, sami organizują różne zajęcia. Oprócz tego mają również wsparcie tych grup seniorów, które organizują się w klubach, w zasadzie w każdej gminie jest taki klub. Korzystają także z grantów dedykowanych im przez ministerstwo.

Panie ministrze, jeszcze raz serdecznie dziękuję za wsparcie Dziennego Domu Seniora w Myślenicach. Uważam, że to wsparcie jest potrzebne w dalszym ciągu, ponieważ grupa seniorów będzie się rozrastać, jak wynika z raportu i danych demograficznych, w związku z czym nie można na tym poprzestać. Liczę na to, że pojawią się nowe programy skierowane do seniorów, które w jakiś sposób pomogą im się zorganizować, zaktywizować ich. Seniorzy nie oczekują tylko na to, że będą wspierani, ale dają też wartość dodaną od siebie, bo mają potrzebę, żeby pokazywać, że są ważną grupą społeczną, że mogą jeszcze wiele przekazać młodszym, np. swoje doświadczenie. Można powiedzieć, że to jest grupa mało roszczeniowa, a w zasadzie w ogóle nieroszczeniowa, dlatego tym bardziej jest potrzebne wsparcie ministerialne i rządowe. To się dzieje dzisiaj i liczę, że będzie jeszcze lepsze. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi.

Poproszę teraz pana ministra o udzielenie odpowiedzi.

Sekretarz stanu w MRPiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję bardzo. Mamy jakby dwie materie. Pierwsza kwestia to oczywiście dochody emerytów. Głównym dochodem naturalnie, co pokazuje również statystyka, są eme-

rytury i renty. Myślę, że w ostatnich 4 latach podjęliśmy duży wysiłek, aby poprawiać najniższe świadczenia. Oczywiście, gdyby były one podwyższane wiele, wiele lat wcześniej, to dzisiaj byłby inny ich poziom. Emerytura minimalna, która teraz będzie wynosić 1200 zł, wzrosła o 100 zł. Rozpoczynaliśmy od pułapu 880 zł, jeżeli dobrze pamiętam, w 2016 r. i ten wzrost jest szybszy, niż by wynikało z inflacji i innych rzeczy, czyli to też jest ważny kierunek, jaki realizujemy. Plus dodatkowe działania, o których już mówiłem, i które powodują, że sytuacja dochodowa staje się lepsza.

Drugi kierunek to w dalszym ciągu wspólne działanie z samorządami dla pobudzania aktywności osób starszych, danie im takiej możliwości. Mówiliśmy o klubach, o dziennych domach seniora. Ale też trzeba wymienić wszystkie programy w ramach ASOS, bo np. wymieniane już UTW mogą skorzystać z tego. Takie działania są podejmowane. To jest bardzo ważna działka: stwarzanie warunków dla aktywności osób starszych, ale też wspieranie ich materialnie. Druga rzecz, która jest przed nami, i ona już narasta, to jest kwestia zwiększenia środków i programów opieki nad osobami starszymi. To jest wyzwanie dla nas wszystkich.

Pan poseł pytał o konkretne działania. Wspomnę o jednym, czyli tworzeniu w ramach funduszu solidarnościowego centrów opiekuńczo-mieszkalnych. Program jest w tej chwili ogłaszany, przewidujemy na ten cel w tym roku 110 mln zł. W ramach Ministerstwa Zdrowia dzienne domy opieki medycznej czy inne formy współdziałania to jest też duże wyzwanie. Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych, w tym osób starszych, możliwość ustanowienia asystentów osób starszych – możemy uruchamiać te programy również poprzez samorządy. Czyli z jednej strony wsparcie materialne, z drugiej wsparcie dodatkowej opieki dla osób potrzebujących.

W jednym przypadku jest potrzebne wsparcie całodobowe, w innym pomoc w mniejszym zakresie. Na wszystkie te programy muszą być przeznaczone dodatkowe środki. Finanse na Senior+ wzrosły z 30 mln do 80 mln zł, na ASOS z 10 mln do 40 mln zł. Oczywiście będziemy się starać, żeby tych środków było jeszcze więcej, bo widzimy, że jest zainteresowanie i jest też potrzeba tych działań. Nowe zadanie, które też można realizować wspólnie z samorządem, to posiłek w szkole i w domu, czyli możliwość wsparcia w postaci posiłku także dla osób starszych. Ale musi w tym uczestniczyć samorząd, bo trudno sobie wyobrazić, żeby z poziomu ministerstwa można to było realizować. Samorząd jest ważnym ogniwem we wsparciu, bo przecież mieszkańcy naszego kraju są także mieszkańcami danego samorządu, to nie są byty oderwane od siebie.

Jeśli chodzi o ceny energii, to przypominam, że wprowadziliśmy w ub. r. zamrożenie cen energii, mówię o roku 2019. Powiedziałem o 2019 r., panie pośle. Na 2020 rok będą też odpowiednie rozwiązania, aby wzrost cen energii nie stanowił dla osób potrzebujących wsparcia niekorzystnym rozwiązaniem. Te działania są podejmowane. Tak jak powiedziałem, samo sprawozdanie jest bardziej zebraniem danych statystycznych z poszczególnych regionów, województw oraz działań, które podejmujemy.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Przyszła do nas pani przewodnicząca, za moment więc przejmie prowadzenie Komisji. Poproszę teraz o zabranie głosu przedstawicielkę MZ, panią, która się zgłaszała. Bardzo proszę.

Naczelnik w Departamencie Zdrowia Publicznego i Rodziny Ministerstwa Zdrowia Małgorzata Michalska:

Dzień dobry. Małgorzata Michalska, Ministerstwo Zdrowia. Dwa słowa uzupełniające do wcześniejszej odpowiedzi pana ministra, odnośnie do liczby geriatrów. Z naszych danych wynika, że liczba ta sukcesywnie rośnie. Oczywiście musimy wziąć pod uwagę, że jest to trudna specjalizacja i faktem jest, że często podejmują ją nie młodzi lekarze, tylko już na późniejszym etapie swojej kariery zawodowej. Zmiany liczby lekarzy wynikają też z tego, że część lekarzy odchodzi z zawodu. Dlatego śledzimy i podajemy przede wszystkim liczbę lekarzy, którzy wykonują ten zawód.

Myślę, że warto też zwrócić uwagę, że geriatria, aczkolwiek jest niewątpliwie kluczową specjalizacją, jeżeli chodzi o leczenie osób starszych z wielochorobowością, nie jest

jedyną specjalizacją, która wspiera osoby starsze i która odpowiada za leczenie tych osób, i że osoby starsze trafiają nie tylko na oddziały geriatryczne. Powiem dla przypomnienia, że od 2016 r. istnieje w szpitalach obowiązek przeprowadzenia oceny geriatrycznej pacjenta starszego, niezależnie od tego, do jakiego trafi oddziału, więc nie tylko przy wejściu na oddział geriatryczny. To tyle z mojej strony.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo.

Teraz pani, która zgłaszała się do głosu. Uprzejmie poproszę i proszę jeszcze o przedstawienie się dla wszystkich członków Komisji i gości.

Wiceprezes Wielkopolskiego Stowarzyszenia Wolontariuszy Opieki Paliatywnej „Hospicjum Domowe” dr Anna Jakrzewska-Sawińska:

Pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo. Nazywam się Anna Jakrzewska-Sawińska, jestem z Poznania, jestem lekarzem, prowadzę poradnię geriatryczną oraz hospicjum dla dorosłych bez względu na rodzaj schorzenia, czyli przyjmuję również pacjentów z chorobą nienowotworową i to głównie ludzie starszych. Poza tym prowadzę dzienny dom opieki medycznej. W tej chwili otworzyłam wraz z całym zespołem właśnie w Pniewach, o których mówił pan, Dzienny Dom Opieki Medycznej, prowadzę już w Wągrowcu, w marcu otwieram w Poznaniu taką placówkę. Przed kilkoma dniami dowiedziałam się, że dostałam również dwie dodatkowe dotacje i otwieram DDOM w Buku oraz w Pobiedziskach.

Dlaczego o tym mówię? Ponieważ pan minister powiedział, że zwiększa się liczba lekarzy geriatrów. Ja tego nie odczuwam, w każdym razie nie w Poznaniu. Z pewnością są lekarze młodsi, którzy zdają egzaminy specjalizacyjne i uzyskują stopień specjalisty. Ale oni do nas nie przyjdą za takie pieniądze, jakie niestety dostajemy z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Proszę państwa, w poradni geriatrycznej przyjmuje się w tej chwili pacjentów, jeżeli oni przychodzą. To znaczy, przyjmuje się tych, którzy są względnie zdrowi, są na tyle sprawni, że mogą przyjść, ewentualnie można ich przywieźć. Ale my mamy bardzo dużo starych pacjentów, do których trzeba pójść do domu, ponieważ ze względu na stan zdrowia albo bariery architektoniczne nie mogą do nas dotrzeć. Jest to ważna sprawa. Za 50 zł żaden lekarz nie chce przyjść na wizytę, gdy do pacjenta trzeba dojechać, a wizyta trwa nie 10 czy 15 minut, ale co najmniej godzinę i dłużej. Jeżeli nie sfinansujemy tych wizyt, to naprawdę nie będziemy mieli wizyt geriatrów.

Druga sprawa, również bardzo ważna, żeby dzienne domy opieki medycznej mogli prowadzić również lekarze ze specjalizacją chorób wewnętrznych, mający duże doświadczenie, którzy pracowali w szpitalach przez wiele lat. Tam się podaje, że trzeba napisać, że kandydat pracował przez kilka lat i miał do czynienia w szpitalu z ludźmi starymi. Ja pracowałam w bardzo dobrej klinice przez 40 lat i mogę powiedzieć, że połowa pacjentów to byli ludzie starzy. Wystarczy więc, żeby było zaświadczenie, że kandydat ma doświadczenie. Inaczej będę miała bardzo duże problemy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Do głosu jeszcze zgłaszał się pan. Bardzo uprzejmie proszę o przedstawienie się.

Radca generalny w Ministerstwie Edukacji Narodowej Stanisław Drzażdżewski:

Stanisław Drzażdżewski, radca generalny w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Przedstawiliśmy w omawianym sprawozdaniu propozycję zmiany podejścia do uczenia się seniorów. Uczenie się seniorów i dyskusja na ten temat jest zdominowana przez przykład uniwersytetów trzeciego wieku. Jednak wyraźnie podkreślamy w sprawozdaniu, że mimo dynamicznego rozwoju UTW, bo mamy ich już 630, czyli niedługo będzie ich więcej niż powiatów, to jednak tylko powyżej jednego procenta seniorów uczestniczy w tej formie nabywania umiejętności i nie jest to, prawdę mówiąc, dużo. Seniorów jest daleko powyżej 9 mln, a w UTW tylko 100 tys., z czego ponad 80% to są kobiety. Żeby skuteczniej upowszechniać edukację seniorów, trzeba zmienić ofertę, trzeba zmienić podejście. Zajmuję się uczeniem dorosłych nie tylko seniorów, ale wszystkich dorosłych

i żeby uczenie dorosłych było skuteczne, musi być bardziej praktyczne. Musi załatwiać pewne problemy społeczne i wtedy ludzie widzą sens uczestnictwa w tym wszystkim. Większość osób w Polsce, jeśli dostaje tylko propozycję edukacji podobnej do edukacji formalnej, czyli szkolnej, uniwersyteckiej, nie korzysta z tego, nie widzi potrzeby. Tak samo jest z seniorami.

W tym sprawozdaniu proponujemy dwa kierunki upowszechnienia edukacji seniorów, ale edukacji praktycznej. Widzimy podział na dwie główne grupy seniorów. Jedna to młodsza, która jest jeszcze w stanie wykonywać pewne funkcje, działać społecznie, działać nawet na rynku pracy dobrowolnie, będąc już na emeryturze. Druga grupa to starsi seniorzy, trudno określić wiekowo – ja sam już jestem seniorem powyżej 60. roku życia – ale powiedzmy ok. 75 lat i więcej, a na pewno powyżej 90 lat.

Jeśli chodzi o pierwszą grupę, to trzeba uskuteczniać takie formy edukacji, które upowszechniają różne rodzaje aktywności, nie tylko aktywność zawodową, ale różne formy aktywności ekonomicznej. Na przykład jedną z form aktywności ekonomicznej, która objawia się w internecie, jest to, że pokolenie mniej aktywnych kobiet ok. 60-letnich – co wiemy ze statystyki – przed 60. rokiem życia, a zwłaszcza po 60. roku życia, jest o wiele mniej aktywne ekonomicznie niż ich rówieśniczki w wielu krajach europejskich. A więc zwłaszcza te kobiety można silniej zaangażować w opiekę nad najstarszymi, tylko trzeba to lepiej skoordynować. Jest już taki ruch samodzielnej koordynacji, głównie w Internecie, gdzie te oferty krążą, ale nie ma jeszcze takiej samorządnej, nie ma koordynatorów, którzy potrafią skuteczniej uaktywnić mniej aktywne ekonomicznie grupy ludności ok. 60-letnich na rzecz tych najstarszych. To jest pierwszy kierunek.

Drugi kierunek, jeśli chodzi o osoby starsze, które już są mało samodzielne, one nie mają własnego głosu, nawet w badaniach edukacyjnych nie docieramy do osób powyżej 75. roku życia. Te osoby nie przyjdą do UTW, nie mają własnego zdania. Większość z nich jest osamotniona, powstaje rodzaj sieroctwa społecznego tych osób, ponieważ młodsi uciekają za pracą, zostawiają seniorów samych i coraz bardziej się powiększa grupa bez głosu. Jedynie lekarze jeszcze cokolwiek wiedzą o tej grupie. Tej grupie trzeba pomagać nie od razu przez silne formy pomocy, jak domy starców, tylko przez umiejętną koordynację na bazie zdobywanych nowych umiejętności, nowej wiedzy – np. w samorządach wielu krajów europejskich – jak skoordynować zamówienia na usługi zdrowotne, socjalne, kulturalne. Ale nie w ten sposób, żeby każdy senior starszy sam występował na rynku, bo on ma za mało pieniędzy i jest mało skuteczny w takich usługach. Ale gdy się na terenie jakiejś dzielnicy, małej miejscowości, kilku małych miejscowości skoordynuje się grupę i skoordynuje wydatki tej grupy nawet z niskich rent i emerytur, to wtedy oni stworzą inną jakość ekonomiczną. I coś takiego się powinno robić na bazie doświadczeń samorządów europejskich, które potrafią zorganizować takie grupy, nie robiąc im domu starców. To znaczy, uaktywnia się, dopóki można te osoby, wiedząc, że ich aktywność jest coraz mniejsza, ale jeśli takie osoby dajemy do domów starców, wtedy wyraźnie one tracą jakąkolwiek aktywność.

Proponujemy edukację bardziej praktyczną, celowaną na załatwienie problemów społecznych. Po pierwsze, dobrowolne uczestnictwo w różnych formach aktywności ekonomicznej nie zawsze typowo zawodowej. Po drugie – jeśli chodzi o tych najstarszych – lepsze zorganizowanie, skoordynowanie tych trzech głównych usług dla nich potrzebnych, czyli zdrowotnych, socjalnych i kulturalnych na bazie wiedzy, umiejętności, szerzenia dobrych przykładów w jednostkach samorządu terytorialnego w całej Europie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo panu dziękuję za tę wypowiedź.

O głos prosił również pan poseł Adamczyk. Bardzo proszę.

Poseł Rafał Adamczyk (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, jeszcze jeden punkt: sytuacja na rynku pracy. Mamy informację, że w 2018 r. osoby aktywne zawodowo w wieku 60 lat i więcej stanowiły 7,5% ogółu aktywnych zawodowo w wieku 15 i więcej lat. Pytanie: Czy ministerstwo analizowało, jakie są powody tak wysokiej aktywności zawodowej emerytów i rencistów? Jeżeli analizowało, czy to było uwarunkowane ich trudną sytuacją finansową? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Mam pytanie do pana ministra: Czy pan minister teraz zechce odpowiedzieć? Na koniec, dobrze.

Bardzo proszę, proszę państwa, o podniesienie ręki przez osoby, które jeszcze chciałyby zabrać głos. Panią profesor mam już zapisaną, czyli jeszcze cztery osoby. Będziemy już zmierzać ku końcowi, dlatego że mamy jeszcze jeden punkt. Państwu za chwilę oczywiście udzielę głosu.

Teraz bardzo proszę, pani profesor Wieczorowska-Tobis.

Stały doradca Komisji prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis:

Pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, chciałabym zabrać głos jako geriatra. Rzeczywiście, liczba geriatrów przyrasta, jest nas w tej chwili 470. Tak jak powiedziała pani z Ministerstwa Zdrowia, geriatria jest specjalizacją, do której się dorasta. Mówiłam tu ostatnio o medycynie paliatywnej, że to są specjalizacje, które bardzo rzadko wybiera się po studiach, w związku z tym mimo zwiększającej się liczby miejsc rezydenckich, praktycznie nie ma na nie chętnych, albo są chętne pojedyncze osoby. Przyczyn tego upatrujemy częściowo w systemie kształcenia.

Duńczycy powiedzieli kilka lat temu, że geriatria należy do najmniej interesujących specjalizacji i w związku z tym powinniśmy zdać sobie sprawę, że musimy pokazać studentom prawdziwą geriatrię, musimy im pokazać, z jakim wyzwaniem mierzy się lekarz geriatra i że jeśli dobrze ocenimy geriatrycznie pacjenta, to możemy poprawić jego jakość życia, jego sprawność. I wtedy, mamy wrażenie, przybędzie więcej chętnych. Muszą państwo, rozmawiając o geriatrii, zdawać sobie też sprawę, że dopiero od kilku lat w obowiązkach czy w obowiązkowych efektach kształcenia wymieniono efekty, które dotyczą geriatrii. Czyli lekarze, kończący w tej chwili studia, są pierwszym rocznikiem, który obowiązkowo, jak wszyscy, spotykał się z zagadnieniami geriatrii. Mamy nadzieję, że gdy pokażemy studentom, jak wygląda geriatria, będzie to owocowało większym zainteresowaniem tą specjalizacją. Od kilku lat w sesji podchodzi do egzaminu ok. 30 osób, a szacowaliśmy, że między 30 a 40; w tej chwili jest ok. 30 osób, mamy nadzieję, że będziemy mieć pod koniec kwietnia prawie 30 nowych geriatrów. To tyle z geriatrycznego punktu widzenia. 30 w całej Polsce.

Do pana ministra miałabym pytanie związane z tym dokumentem. Od lat pojawia się rozdział, dotyczący dobrych praktyk, gdzie poszczególne województwa prezentują rozwiązania, które na tle innych rzucają się w oczy. Moim zdaniem to jest niezwykle cenna część dokumentu, dająca możliwość wglądu w to, co się dzieje, ale też trochę budowania na tym, czyli kreacji na podstawie tego, co ktoś może w innym województwie stworzył, czy tworzy. Chciałabym się zapytać, czy są jakieś plany udostępnienia, czy szerszego spojrzenia na dobre praktyki, wymienione w tym dokumencie. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani profesor.

O głos prosił pan w szarej marynarce. Bardzo proszę o przedstawienie się.

Przedstawiciel Krajowego Instytutu Gospodarki Senioralnej i prezes zarządu Fundacji Dom z Sercem Paweł Radomski:

Paweł Radomski, Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej oraz Fundacja Dom z Sercem, prowadząca dom pomocy społecznej.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie pośle, chciałbym się odnieść do liczby pielęgniarek. Jest ich ponad 230 tys. Wspaniale. Ale nie mamy danych, ile pielęgniarek pracuje w domach pomocy społecznej oraz w jakim wieku są te panie. Do GUS składa się takie sprawozdanie PS3, gdzie jest podana faktyczna liczba pielęgniarek.

Szanowni państwo, w związku z tym, że DPS nie są objęte dodatkiem zembalowskim do wynagrodzeń, powstaje duży problem. Wynagrodzenie pielęgniarek w moim terenie to jest 30 zł netto na godzinę, co realnie daje miesięcznie ponad 5 tys. zł na rękę, a to oznacza dla pracodawcy koszty w wysokości prawie 9 tys. zł miesięcznie na jedną pielęgniarkę. Dla DPS są to ogromne kwoty. Chciałem się zapytać: Czy biorą państwo pod uwagę udzielenie jakieś wsparcia dla DPS, dla pracujących tam pielęgniarek? Jeżeli tak dalej pójdzie, to niebawem nie będziemy mieli pielęgniarek w DPS. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Poseł Paulina Matysiak (Lewica):

Dzień dobry. Paulina Matysiak, posłanka z Lewicy. Chciałabym wrócić jeszcze do kwestii związanej z ochroną zdrowia, dostępem do psychiatrów i do psychologów. W tym krótkim materiale podano tylko, ile osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych, a w samej informacji jest tylko ogólna informacja, że jest realizowany Program zapobiegania depresji w Polsce lata 2016–2020. Jedną z grup narażonych na depresję są osoby w wieku starszym, ale w omawianym dokumencie nie ma żadnych liczb, ilu seniorów ma dostęp do psychiatrów i psychologów, ilu skorzystało z takiej pomocy, ile osób w 2018 r. zostało objętych tym programem i co zostało zrobione w 2018 r. Plus pytanie – co po 2020 r., bo wymieniony przeze mnie program jest jedynym, dotyczącym kwestii związanych ze zdrowiem psychicznym. A kończy się on w tym roku. Co będzie w przyszłym? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję.

Pani poseł Matysiak dzisiaj została wybrana do składu Komisji Polityki Senioralnej. Witamy panią poseł w pracach naszej Komisji.

Bardzo proszę, pan Jerzy Płókarz, Krajowy Sztab Ratownictwa Medycznego.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

…Społecznej Sieci Ratunkowej. Miałbym pytanie do przedstawicieli resortu spraw wewnętrznych. Z pozycji organizacji społecznej, która opiekuje się ilomaś tysiącami seniorów, nie zgodziłbym się ze stwierdzeniem, że wzrosło bardzo ubóstwo seniorów w naszym kraju. W naszej ocenie jest wręcz odwrotnie. Z kontaktów z seniorami wynika, że on nie rośnie. Tak jak dawniej musieliśmy wspierać sprzętowo, np. w sieci życia seniorów, którą prowadzimy, tak obecnie seniorzy coraz rzadziej sięgają po pomoc, sami potrafią kupić jakiś telefon czy urządzenie i to widać ostatnio. Wypada zauważyć, że emerytura w ostatnim czasie wzrosła o ponad 30%, to nie jest mało. Ostatnio słuchałem w mediach informacji i porównań, co można było kupić za emeryturę w różnych latach. Porównując możliwe do kupienia dobra, stwierdzono, że liczba tych dóbr wcale nie zmalała, że siła nabywcza minimalnej emerytury w porównaniu do wcześniejszej troszeczkę wzrosła. Szczególne podziękowanie od naszej organizacji za 500+ dla osób niesamodzielnych, ponieważ wiadomo, że walczyliśmy od wielu, wielu lat o to, żeby starsze osoby niesamodzielne otrzymały wsparcie. Bo otrzymywały je, i słusznie, rodziny z osobami niepełnosprawnymi, z dziećmi, a osoby starsze były pomijane. Więc to 500+ jest niezwykle istotnym elementem dla poczucia sprawiedliwości, poczucia godności starszych osób.

Bardzo udała się współpraca i aktywizacja, co trzeba mocno podkreślić, organizacji społecznych. Widać to na przykładzie naszej organizacji – udaje nam się uaktywniać bardzo wielu seniorów. W sieci życia pomoc niosą seniorzy seniorom. Jest wiele osób, które przychodzą i mówią: ja przyjdę, bo jestem na emeryturze, jestem na rencie, ale ja już chcę do ludzi. To jest bardzo fajne.

Chciałbym skierować pytanie do przedstawicieli ministerstwa spraw wewnętrznych. Jednym z pionów naszej działalności jest pomoc starszym osobom, które zostały oszukane na różnego rodzaju prezentacjach. Kupowały np. materace za 7 tys. zł. My doprowadzamy do unieważnienia tych umów, ponieważ uważamy, że bezpłatna pomoc prawna, która też jest bardzo cenna, w przypadku seniorów nie do końca załatwia sprawę. Można wprawdzie pouczyć dokładnie starszą osobę, jak powinna postąpić, jak się zachować, ale ten starszy człowiek nie podejmie walki. On się pogodzi z krzywdą, położy uszy po sobie. My idziemy krok dalej, podejmujemy interwencje, prowadzimy rozmowy i negocjacje z tymi przedsiębiorcami, uświadamiając ich, że de facto popełnili przestępstwo. Muszę powiedzieć, że bardzo pozytywnie odbieramy to, że np. operatorzy telefonii telefonicznie odstępują od tych umów, zgadzają się na ich unieważnienie. My to uważamy wprost za oszustwo. Ktoś, kto wprowadza osobę w błąd, następnie wykorzystuje ten błąd do nakłonienia tej osoby do niekorzystanego rozporządzenia mieniem, popełnia czyn wypełniający znamiona czynu penalizowanego w polskim Kodeksie karnym.

Tu pytanie do MSWiA i do policji. Często przychodzą do nas osoby, które wcześniej zgłaszały się do policji, i mówią, że policjant po prostu odmówił podjęcia czynności. Podpisała pani, widziały gały, co podpisywały – tak podobno powiedział do starszej kobiety jeden z policjantów załatwiających sprawę. Rozumiem, że to nie jest milionowa afera, tylko naciągnięcie starszej osoby na 7 tys. czy 12 tys. zł. Ale dla tej starszej osoby to jest tragedia życiowa. I tu prośba, żeby więcej empatii było ze strony policjantów. Dla nich to może jest drobna sprawa, ale społecznie bardzo istotna, żeby nie odmawiać pomocy. A się okazuje, że sama interwencja w stosunku do takiego przedsiębiorcy powoduje, że on mówi: dobrze, to ja się zgadzam na odstąpienie od…

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Panie Jerzy, bardzo dziękuję. To są bardzo ważne kwestie i chcę pana zapewnić, że w planie pracy Komisji jest przewidziany temat problemów związanych z bezpieczeństwem seniorów.

Dwa ostatnie głosy w dyskusji, proszę państwa. Pan Łukasz Salwarowski, Stowarzyszenie MANKO i pan poseł Zawiślak na koniec. Nie widziałam pani. Mam do państwa prośbę o skrócenie pytań, dlatego że pan minister musi jeszcze odpowiedzieć, a za chwilę ma wystąpienie na sali plenarnej. Jeszcze pan Łukasz Salwarowski, pani dr Ostrowska, pan poseł Zawiślak i zamykam listę.

Prezes Stowarzyszenia MANKO, redaktor naczelny „Głosu Seniora" Łukasz Salwarowski:

Łukasz Salwarowski, Stowarzyszenie MANKO, wydawca „Głosu Seniora", Ogólnopolskiej Karty Seniora i „Gminy Przyjaznej Seniorom". Z naszej perspektywy, a działamy na terenie całego kraju, seniorzy oceniają bardzo pozytywnie to, co dzieje się w polityce senioralnej, są pochwały dla programu ASOS. A ze strony samorządów i środowisk wiejskich bardzo duże pochwały dla programu Senior+. Powstają domy seniora, kluby Senior+. W naszym programie Gmina Przyjazna Seniorom w zasadzie każda gmina tworzy lub zamierza stworzyć taki dom. I tu pytanie: Czy dalej będzie rozwijany ten program, czy będzie intensyfikowany? Jak powiedziałem wcześniej, jest bardzo duży popyt, jest duże zadowolenie zarówno samorządów, jak i odbiorców.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani dr Ostrowska, bardzo proszę.

Przewodnicząca Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Elżbieta Ostrowska:

Elżbieta Ostrowska, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Głos seniorki w tej sali, jeśli można. Szanowna pani przewodnicząca, szanowny panie ministrze, szanowni państwo. Tematem jest dokument Informacja o sytuacji osób starszych w Polsce za 2018 r., ale chciałabym zacząć od oddania tego co należne autorom tego dokumentu. Jest to rzeczywiście kompendium wiedzy o sytuacji osób starszych w bardzo różnych obszarach. Chcę powiedzieć, ponieważ czytam te dokumenty od 3 lat, od momentu, kiedy zaczęły się ukazywać, że z roku na rok są one coraz pełniejsze i dają coraz bardziej kompletny obraz warunków życia, problemów społeczności osób starszych. Podziękowanie za ten materiał.

Z natury rzeczy informacja ma charakter trochę historyczny, dotyczy roku 2018; my mówimy o sytuacji w roku 2020, która jest już oczywiście znacząco różna, również jeśli chodzi o poziom cen itd.

Tutaj padały bardzo różne głosy. Chciałabym przypomnieć państwu, że osoby starsze to nie jest monolit. To jest niesłychanie zróżnicowana grupa, mająca bardzo różne potrzeby edukacyjne, związane z aktywizacją, związane z potrzebą opieki w starszym wieku. Pewną podstawą, która tworzy, albo nie tworzy, albo ogranicza możliwości zaspokajania wszystkich potrzeb osób starszych, jest jednak ich sytuacja materialna, o czym też tutaj dzisiaj mówiono.

Chciałabym powiedzieć, że osoby starsze naprawdę doceniają to, co się dzieje w tym zakresie. Doceniają kolejną, od marca, zapowiedzianą podwyżkę najniższych świadczeń; wiemy już, że mamy jednorazowy dodatek, w skrócie zwany 13. emeryturą, jako stałe

świadczenie, które będzie wypłacane corocznie. Oczywiście są to kroki w dobrym kierunku, kroki, które znacząco poprawiają sytuację osób starszych.

Ale proszę państwa, ciągle jednak mamy – tu słyszałam, jak emerytom jest strasznie dobrze, pewnie niektórym jest – grupę osób starszych, którym żyje się bardzo trudno. Myślę o osobach utrzymujących się za najniższe świadczenia bądź niewiele wyższe od najniższego. Przypomnę, że najniższe emerytury od 1 marca to 1200 zł brutto. Nie przekonają mnie państwo, że za taką kwotę można godnie żyć i zaspokajać wszystkie potrzeby. Rośnie grupa osób mających świadczenia niższe od najniższych, to jest chyba w tej chwili ok. 400 tys. osób, ich świadczenia wynoszą kilkanaście, kilkadziesiąt czy kilkaset złotych. Tym ludziom żyje się ciężko.

Chcę zwrócić uwagę na pewną kategorię osób starszych, która jest szczególnie zagrożona ubóstwem i której żyje się wyjątkowo trudno. Są to jednoosobowe gospodarstwa emeryckie, a mówiąc dokładnie, są to najczęściej gospodarstwa kobiet, bo to panowie wcześniej odchodzą. Jeśli zostaje kobieta z emeryturą na ogół niższą o 20–30% od emerytury mężczyzny, bo takie są realia, to wtedy z tej jednej emerytury pokrywa wszystkie koszty sztywne, związane z utrzymaniem mieszkania (w tej chwili 30% wzrost za wywóz śmieci), to jest ta grupa zagrożona ubóstwem mimo, powtarzam, tych działań wobec osób biednych, które są podejmowane i które odczuwają wszyscy emeryci. Dlatego nie na zasadzie pytania, ale pewnej sygnalizacji, że nawet trzynastka, nawet emerytura kwotowo-procentowa może nie zapobiec w tym roku wobec bardzo rosnących cen pogłębianiu się ubóstwa właśnie w tej grupie osób starszych. Stąd apel, aby jednak te jednoosobowe gospodarstwa emeryckie były w polu widzenia i w polu działań wspierających ze strony resortu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo, pani doktor.

Bardzo proszę, pan poseł Sławomir Zawiślak jako ostatni zadający pytania.

Poseł Sławomir Zawiślak (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, na dzisiejszym posiedzeniu wypełniamy też jako posłowie Komisji i zacni goście, którzy nas odwiedzili, obowiązek monitorowania sytuacji osób starszych, wynikający z ustawy o osobach starszych. Faktycznie, przyjmujemy dokument z roku 2018, ale to wynika zapisów tej ustawy. Wierzę, że wszyscy, rząd, samorządy, organizacje społeczne na bieżąco interesują się tym tematem i starają się poruszać ważne kwestie. Ale podstawa, którą przedstawił pan minister Stanisław Szwed, bardzo solidna, jest tym wyjściowym dokumentem, ukazującym, co w międzyczasie udało się nam zrobić. A wiadomo, że jeśli chodzi o emerytury – padały takie głosy z sali – ważne jest też zachowanie rodziny, zachowanie organizacji społecznych, zachowanie samorządów.

Oczywiście rząd nie ucieka od odpowiedzialności, bo przecież wiemy, że ta ustawa powstała po to i działania naszej Komisji są ustanowione w tym kierunku, żebyśmy monitorowali sytuację seniorów. Problem wynika nie tylko z demografii, bo niestety polskie społeczeństwo się starzeje, ale także z ekonomii. Zasady naliczania emerytur ustalono wiele lat przed naszymi, obecnie obowiązującymi, i sytuacja ekonomiczna emerytów jest też w wielkim zakresie tym, co przejęliśmy z przeszłości. Teraz możemy tylko naprawiać.

Mnie również niepokoi, że wskaźnik wydatków jest większy w gospodarstwach osób starszych, niż w gospodarstwach, gdzie są tylko osoby młodsze. Wiadomo, lekarstwa i inne wydatki. Cieszy, że jednak jest zauważalna poprawa, jeśli idzie o kwestie finansowe, one się zmieniają na bardziej pozytywne. Oczywiście nie zmuszamy emerytów do pracy, ale głos przedstawiciela ministerstwa edukacji jest bardzo ważny, bo przecież osoby starsze mają wielką wiedzę i gdyby zechciały podejmować aktywność zawodową, a przy okazji wzmacniać potencjał ekonomiczny Polski, miałyby dodatkowy przychód. Ale oczywiście najważniejsza jest opieka państwa i to, abyśmy poprawiali wskaźnik ekonomiczny, emerytury i inne kwestie.

Podsumowując – mówiąc już to chyba po raz trzeci – rząd nie ucieka od odpowiedzialności, jednak chciałbym też zauważyć, że samorządy to jest bardzo istotny kierunek współ-

pracy. Jest bardzo wiele programów, do których mogą aspirować w imieniu osób starszych samorządy, organizacje pozarządowe. Ja np. często się spotykam z osobami starszymi, które chciałyby wymienić piec w mieszkaniu; są odpowiednie do tego programy, samorządy mogą składać wnioski związane z zieloną energią i innymi działaniami.

Kończąc powiem tak, na pewno musimy rozmawiać na ten temat. Dzisiaj wypowiedziały się bardzo ważne dla środowiska ludzi starszych osoby, goście naszej Komisji, jak również przedstawiciele rządu – dziękuję jeszcze raz panu ministrowi. Chciałbym też, korzystając z tego, że posiedzenie Komisji jest transmitowane, zaapelować, żebyśmy mocniej rozmawiali. Nasza Komisja jest dostępna. Ci, którzy reprezentują seniorów na terenie całej Polski, mogą łatwo dojechać do nas, zadzwonić do Komisji Polityki Senioralnej, będziemy zapraszali na posiedzenia.

Poza tym również apel do samorządowców. Jeżeli chcemy mieć pełny głos i pełne bieżące dane, to powołujmy więcej rad senioralnych, gromadźmy środowiska osób starszych nie tylko w organizacjach pozarządowych, ale też pod egidą samorządów. Będziemy wtedy mogli realizować więcej programów. Cieszę się, że będziemy mogli dalej procedować z rządem we wszystkich sprawach, które nas interesują. W naszej Komisji dzieje się dużo pozytywnych rzeczy i widzę, że jest także chęć współpracy ponad podziałami. Serdecznie za to dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Ja tylko jeszcze dopowiem, że co prawda rozpatrujemy teraz informację rządu o sytuacji osób starszych za rok 2018, ale wczoraj pani minister rodziny, pracy i polityki społecznej Marlena Maląg podczas konferencji złożyła bardzo szerokie sprawozdanie za rok 2019 i z niego też wynikają bardzo dobre dane dla naszych seniorów.

Teraz poproszę o odpowiedź na pytania najpierw pana ministra Szweda. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MRPiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, może jeszcze kilka słów dotyczących samego materiału. Z natury rzeczy jest on już trochę nieaktualny w takim sensie, że nie dotyczy dzisiejszej sytuacji, ale tak stanowi ustawa. Jeśli chcemy utrzymać informację w takiej formie, a zależało nam na tym, aby również pokazać dobre praktyki z poszczególnych województw, o które pytali państwo, co wymaga czasu na zebranie danych – to sprawozdanie jest przedstawiane z opóźnieniem. W ubiegłym roku był jeszcze okres wyborczy, wtedy zawsze się przesuwają sprawozdania z poszczególnych badań. Jeżeli byłyby sugestie co do samej formuły sprawozdania, to jesteśmy oczywiście otwarci, ale wydaje mi się, że utrzymanie w tym sprawozdaniu przykładów dobrych praktyk z województw jest dobrym rozwiązaniem, bo możemy się dowiedzieć, co się dzieje w poszczególnych regionach.

Na naszym posiedzeniu są także przedstawiciele Policji, MSWiA, o których pan pytał, Ministerstwa Zdrowia… to jakby osobne punkty, które będą państwo rozwijać.

Co do konkretnych pytań. Przygotowujemy szerokie badanie dotyczące aktywności osób powyżej 50. roku życia, myślę, że w przyszłym roku w dokumencie będą informacje na ten temat. Dzisiaj, jak wcześniej mówiłem, głównym źródłem dochodów jest emerytura bądź renta emerytów i rencistów. Dane z rynku pracy pokazują udział osób starszych w całym rynku pracy. Bezrobocie spada, automatycznie też spadają odpowiednie wskaźniki. Zapewne każdy podejmując decyzję choćby o przejściu na emeryturę, ma dzisiaj możliwość wyboru, bo przecież to jest uprawnienie pracownika, nie przymus. Tutaj decyzje są po stronie zainteresowanej osoby.

Pan pytał o pielęgniarki. Temat znany od wielu, wielu lat, z jednej strony jest to kwestia DPS, które podlegają po samorząd i pod nasze ministerstwo, z drugiej strony służba zdrowia pod Ministerstwo Zdrowia. Problem jest znany, szukamy rozwiązania. Obecnie pielęgniarki w DPS są podopiecznymi samorządów i DPS, stąd ta różnica. Ktoś kiedyś po prostu zrobił błąd w poprzednich rządach, wyłączając pielęgniarki, które opiekują się osobami w DPS z podporządkowania NFZ, no i stąd jest problem. Znamy to, bo dzisiaj jest duże zapotrzebowanie na pielęgniarki choćby w służbie zdrowia i automatycznie osoby pracujące w DPS szukają lepszych rozwiązań. Musimy razem z MZ podjąć działa-

nia, żeby zapobiec takiej sytuacji. Wiadomo, że główną przyczyną przechodzenia pielęgniarek z DPS do służby zdrowia jest kwestia wynagrodzeń.

Było pytanie dotyczące programu Senior+. Programy zarówno ASOS, jak i Senior+ będą kontynuowane. Przygotowujemy się już do opracowania i przedstawienia państwu propozycji programu na kolejną edycję na lata 2021–2025. Chcemy kontynuować zarówno Senior+, jak i program ASOS. One są dobrze odbierane. Tak jak mówiłem wcześniej, podnieśliśmy znacznie nakłady na te programy, może jeszcze uda się je zwiększyć, bo to jest też droga, żeby wspomóc wspólnie z samorządami aktywność osób starszych.

To tyle. Dziękuję państwu za ciepłe słowa o samym dokumencie, ale też pod adresem osób, które stworzyły go. Trzeba było trochę wysiłku, żeby to wszystko pozbierać i przedstawić państwu. Jeżeli mieliby państwo jakieś sugestie co do samego materiału, to też chętnie z nich skorzystam. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Pytanie do przedstawicieli MSWiA: Czy zechcą odpowiedzieć na pytanie, które padło? Jeżeli tak, to poproszę bardzo króciutko, dosłownie dwa zdania.

Dyrektor Biura Prewencji Komendy Głównej Policji inspektor Robert Kumor:

Dzień dobry, szanowni państwo. Inspektor Robert Kumor, Dyrektor Biura Prewencji Komendy Głównej Policji. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, wśród zadań, które realizuje polska policja, jest również wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Od wielu już lat dostrzegamy potrzebę prowadzenia działań w obszarze przeciwdziałania przestępczości na szkodę osób starszych i w tym zakresie podejmujemy wiele inicjatyw zarówno o charakterze profilaktycznym, czyli mających na celu zapobieganie stania się ofiarą przestępstwa, jak również inicjatyw związanych z wykrywaniem przestępstw. Jednym z obszarów naszej aktywności jest m.in. uświadamianie seniorów, jeśli chodzi o kwestie stania się ofiarą przestępstwa oszustwa. Oszustwa rozumianego jako to najbardziej potoczne, czyli oszustwo „na policjanta”, „na wnuczka”, ale też oszustwa związanego z zawieraniem różnego rodzaju umów na świadczenie usług, jak też umów związanych z zakupem mienia ruchomego.

Chciałbym zapewnić pana, że policjanci mają pełną świadomość tego, że przy tego typu sprawach może dochodzić do popełnienia przestępstw oszustwa, przy czym bardzo ważne są okoliczności każdej sprawy, które trzeba bardzo indywidualnie rozpatrywać, ponieważ jest to wiele umów różnego rodzaju cywilnoprawnych. Dlatego policjanci analizują każdą sprawę indywidualnie i śmiem twierdzić, że podchodzą do tego w sposób bardzo profesjonalny. Oczywiście staramy się też uczulać w tym zakresie policjantów, aby zachowali szczególną czujność.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, zwracam się do posłów członków Komisji Polityki Senioralnej: Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce za 2018 r.? Nie słyszę sprzeciwu. A zatem, szanowni państwo, stwierdzam, że Komisja przyjęła Informację o sytuacji osób starszych w Polsce za 2018 rok.

Teraz przystąpimy do wyboru posła sprawozdawcy. Proponuję na posła sprawozdawcę panią poseł Lidię Burzyńską. Nie ma w tej chwili pani poseł na sali, ale wcześniej wyraziła zgodę. Czy jest sprzeciw wobec kandydatury pani poseł Burzyńskiej? Nie ma. Dziękuję. W takim razie pani poseł Lidia Burzyńska została sprawozdawcą Komisji.

Szanowni państwo, osobom niezaangażowanym w tematykę posiedzenia serdecznie już dziękuję. Posłów Komisji Polityki Senioralnej proszę o pozostanie na sali, bo jeszcze mamy zaopiniowanie kandydata na doradcę Komisji. Reszcie państwa serdecznie dziękuję.

Szanowni państwo, przed nami kolejne… Bardzo proszę państwa niezainteresowanych o opuszczenie sali, dobrze? Dziękuję państwu serdecznie za udział w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Gdyby ktoś z państwa miał jeszcze pytania do któregoś z posłów, to uprzejmie proszę o poczekanie.

Szanowni państwo, przystępujemy do realizacji kolejnego punktu dzisiejszego posiedzenia. Prezydium Komisji wystąpiło do prezydium Sejmu o zatwierdzenie kandydatury jeszcze jednego, trzeciego doradcy Komisji. Zarekomendowaliśmy kandydaturę pana doktora Rafała Sapuły, który pełnił taką funkcję przez 4 lata w poprzedniej kadencji.

Proszę o krótką rekomendację pana posła Sławomira Zawiślaka.

Poseł Sławomir Zawiślak (PiS):

Szanowni państwo, pan doktor nauk medycznych Rafał Sapuła, jak już było powiedziane, pracował aktywnie w poprzedniej kadencji jako stały doradca Komisji. Ma przygotowanie zawodowe jako lekarz, pełni też funkcję rektora Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji. Jest lekarzem różnych specjalizacji: rehabilitacji medycznej, medycyny paliatywnej, balneologii, medycyny skalnej, jest magistrem fizykoterapii, wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji. Pracuje jako ekspert w Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, w zakresie rehabilitacji medycznej w Ministerstwie Zdrowia. Był członkiem rady programowej projektów dotyczących osób niepełnosprawnych prowadzonej przez Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych. Jest osobą, która także funkcjonuje w innych zakresach tej działalności.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Państwo mają tę informację, dlatego prosiłam o krótką wypowiedź.

Poseł Sławomir Zawiślak (PiS):

W zawiązku z tym proszę o przyjęcie rekomendacji.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, na posiedzeniu 22 stycznia prezydium zatwierdziło kandydaturę pana dr. Rafała Sapuły. Czy ktoś z państwa posłów ma pytania do kandydata?

Bardzo proszę, pan poseł Adamczyk.

Poseł Rafał Adamczyk (Lewica):

Czy kandydat na doradcę, pan dr Sapuła, jest na sali?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Oczywiście, pan dr Sapuła jest na sali od początku posiedzenia Komisji.

Poseł Rafał Adamczyk (Lewica):

Dziękuję serdecznie. Nie zauważyłem, przepraszam.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Szanowni państwo, jeśli już nie ma więcej pytań do pana dr. Rafała Sapuły, wnoszę o podjęcie uchwały aprobującej kandydaturę. Czy jest sprzeciw? Sprzeciwu nie słyszę. A zatem bardzo serdecznie…

Głos z sali:

Przepraszam bardzo, czy jest kworum?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak. Jest kworum, panie pośle.

Wobec braku sprzeciwu z radością stwierdzam, że Komisja powołała pana dr. Rafała Sapułę na stałego doradcę Komisji.

Gratuluję, panie doktorze, bardzo się cieszę. Czy pan doktor chciałby zabrać głos?

Stały doradca Komisji dr n. med. Rafał Sapuła:

Chcę bardzo serdecznie podziękować za zaufanie i obiecuję, że będę starał się ciężko pracować na rzecz seniorów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa posłów ma jeszcze pytania w ramach tzw. spraw bieżących?

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Ja mam.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, czy możemy wcześniej dostawać wszystkie dokumenty? Czy one nie mogą być podpięte do naszych aplikacji, które mamy na tabletach? Ten dokument był przygotowany 28 stycznia.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

O którym dokumencie pan poseł mówi?

Poseł Robert Obaz (Lewica):

O tym, który dostaliśmy jako materiał pomocniczy na posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Z tego, co jest mi wiadomo, i z tego, co pamiętam, materiały są wysyłane w odpowiednim czasie i terminie drogą mailową.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Tak. Ale bardzo bym prosił, żeby skoro mamy foldery, gdzie są podpinane…żebyśmy nie szukali w pięćdziesięciu mailach, bo przychodzą różne maile, żeby materiały były podpięte we wskazanym miejscu dla tej Komisji.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Było tak przyjęte i do tej pory to funkcjonowało bez zarzutu. Przynajmniej z tego, co pamiętam z poprzedniej kadencji, nie było zgłoszeń, że przesyłanie informacji drogą mailową to jest za mało. Taka forma była praktykowana. Spytam się pań, które pracują w kancelarii Komisji, czy jest możliwe, żeby… Bo z tego, co jest mi wiadome, nie wszystkie materiały są dołączane w tych plikach.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

OK. Tylko, jak otworzymy aplikację, mamy: Komisja Polityki Senioralnej, zrealizowane posiedzenia, 4. posiedzenie z 22 stycznia, tak? Żeby wszystkie też były podpięte, byłoby zdecydowanie prościej.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Panie pośle, żeby nie przedłużać, zwrócimy się z tą sprawą do Ośrodka Informatyki, bo tak jak powiedziałam, są określone wskazania, które materiały mają być umieszczane w systemie danych internetowych w tej zakładce i postaramy się sprostać oczekiwaniom pana posła, jeżeli będzie to możliwe. Poza tym, panie pośle, wszystkie druki, które są procedowane przez Komisję, znajdują się również na stronie internetowej Sejmu. Tak jak powiedziałam, postaramy się sprostać oczekiwaniom, jeśli będzie to możliwe. Dziękuję bardzo.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

OK. To ja odpowiem, tylko…

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Proszę śledzić e-maile.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Ja śledzę e-maile, śledzę strony internetowe, tylko po to jest chyba ta aplikacja, żebyśmy wszystko mieli. To tyle dla porządku. Tylko dla porządku.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dobrze. Dziękuję za tę uwagę. Jeśli już nikt z państwa nie ma pytań, to bardzo dziękuję.

Zamykam posiedzenie Komisji.